

ชื่อเรื่องการค้าคว่ำแบบอิสระ ความรับผิดชอบของเจ้าของตลาดและผู้ขายต่อปัญหา
สิ่งแวดล้อมภายในตลาดสดเกาะคา อำเภอเกาะคา
จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางสาวสุกญา ธรรมสาคร

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้าคว่ำแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบของเจ้าของตลาดและผู้ขายต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในตลาดสดเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาบริบทของตลาดและพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมของเจ้าของตลาดและผู้ขายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมตลาดสดเกาะคา (2) ศึกษาความรับผิดชอบของเจ้าของตลาดและผู้ขายต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในตลาดสดเกาะคา (3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในตลาดสดเกาะคาของผู้ขายและผู้ซื้อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ เจ้าของตลาด ผู้ขาย และผู้ซื้อ ผลการศึกษารูปสรุปสาระได้ดังนี้

1) ตลาดสดเกาะคาบริหารกิจการตลาดโดยเจ้าของตลาดเพียงบุคคลเดียว ซึ่งเป็นตลาดของเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเกาะคา และเป็นตลาดสดค้าปลีกที่มีพัฒนาการมาจากตลาดนัดขายสินค้าเฉพาะช่วงเช้ามาเป็นตลาดสดที่ขายสินค้าตลอดทั้งวัน รูปแบบตลาดคล้ายกับตลาดสดทั่วไปที่มีลักษณะของตัวอาคารแบบเปิดโล่งไม่มีกำแพงกัน ตรงกลางภายในอาคารประกอบด้วยแผงสินค้าที่ขายอาหารสด อาหารปรุงสำเร็จ อาหารแปรรูป และสินค้าที่ไม่ใช่อาหาร มีจำนวนผู้ขายเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 40 ปี อาศัยอยู่ในอำเภอเกาะคาแต่กำเนิด ระดับการศึกษาสูงสุดเพียงแค่ไม่เกิน ป.6 ผู้ขายส่วนใหญ่ขายสินค้าเวลา 06.00 น.-18.00 น.และโดยส่วนใหญ่ได้ยึดอาชีพค้ามานานกว่า 11-20 ปี สินค้าที่จำหน่ายมากที่สุดคืออาหารปรุงสำเร็จ

ผู้ขายก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในตลาดสดในด้าน สุขลักษณะทั่วไปของตลาด ขยะมูลฝอย น้ำคั่ง น้ำใช้ น้ำเสีย สิ่งปฏิกูล สัตว์และแมลงพาหะนำโรค การทำความสะอาดตลาด สุขลักษณะของผู้ขาย

2) ความรับผิดชอบของเจ้าของตลาดโดยภาพรวมมีความรับผิดชอบปรับปรุงตลาดสด เกาะกามาโดยตลอด บางส่วนกำลังอยู่ในขั้นตอนของการวางแผนปรับปรุง คือ การระบายอากาศ การบำบัดน้ำเสีย ส่วนความรับผิดชอบของผู้ขายโดยส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ค้าขายของตนเอง

3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในตลาดสดเกาะกาของผู้ขายและผู้ซื้อควรมีการปรับปรุง สุขลักษณะทั่วไปของตลาด ขยะมูลฝอย น้ำคั่ง น้ำใช้ น้ำเสีย สิ่งปฏิกูล สัตว์และแมลงพาหะนำโรค การทำความสะอาด สุขลักษณะของผู้ขาย นอกจากนี้ยังควรให้เจ้าของตลาดและเจ้าหน้าที่ของรัฐคอยควบคุมดูแลให้เข้มงวดมากขึ้น เพื่อให้ตลาดสดเกาะกาจะเป็นตลาดสดที่ถูกสุขลักษณะ และมีอาหารที่ปลอดภัยจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค

Independent Study Title Market Owner and Sellers Responsibility on Environmental Problems in Ko Kha Market, Amphoe Ko Kha, Changwat Lampang

Author Miss Sakuna Thammasakorn

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisor

Assoc. Prof. Prayad Pandee

ABSTRACT

The purposes of the study: 'Market Owner and Sellers Responsibility on Environmental Problems in Ko Kha Market, Amphoe Ko Kha, Changwat Lampang', are to study 1) the context of Ko Kha Market, and the environmental behavior of the market owners and the sellers concerning environmental management in Ko Kha Market, 2) the responsibility of the market owner and the sellers for environmental problems in Ko Kha Market, and 3) recommendations for solutions to environmental problems of the sellers and customers in Ko Kha Market. It is based on data collected through interviews, observation, and questionnaires. Sample groups consist of the market owner, the sellers, and the customers of Ko Kha Market.

The results are as follows:

1. The market is managed by only person, the market owner. It was a private market located in the Ko Kha municipal area. It had been developed from a temporary market selling all day long. The structure of the building of the market is the same as a general market: that is, open-air. The middle of the building consists of stalls selling fresh food, prepared food, preserved food, and other goods. Most of the sellers are female. They are 40 years old. Their hometown is Amphoe Ko Kha. The highest level of

education is primary school. Everyday, the sellers always sell at 06.00am.- 18.00pm.. They have been selling for about 11-20 years. The kind of goods that is sold most is preserved food. Their income from the sale of goods is between 5,001 –10,000 ฿/month. The environmental behavior of the market owner and the sellers affects the environment of the market as follows: hygiene of the market, waste disposal, preparation of enough water for consumption, wastewater treatment, excreta disposal, contagious animals disposal, the cleaning of the market and the personal hygiene of the sellers.

2. The owner is responsible for environmental problems and always tried to improve the market. There were some obstacles and some projects were planned to improve the market such as air ventilation and wastewater treatment. The sellers are responsible for environmental problems in area.

3. Recommendations for solutions of environmental problems in Ko Kha market. Both the sellers and the customers should improve the sanitation of the market in areas such as the hygiene of the market, waste disposal, preparation of enough water for consumption, wastewater treatment, excreta disposal, contagious animals disposal, cleaning the market and the personal hygiene of the sellers. Moreover, the market owner and government officials have to take more strict control of sanitation in order to develop the market for the sale of clean food to customers.